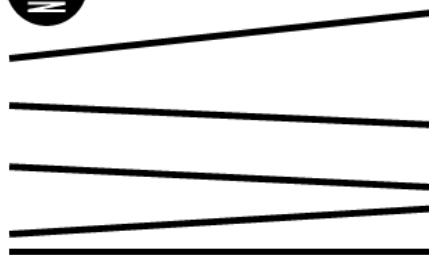

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Veiviser for Besøgende i Svendborg og Omegn.

Udgivet år og sted | Publication time and place: Svendborg : S.J. Grønvalds lith. Institut, [1870]

Fysiske størrelse | Physical extent:

[20] s., 2 tav. :

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

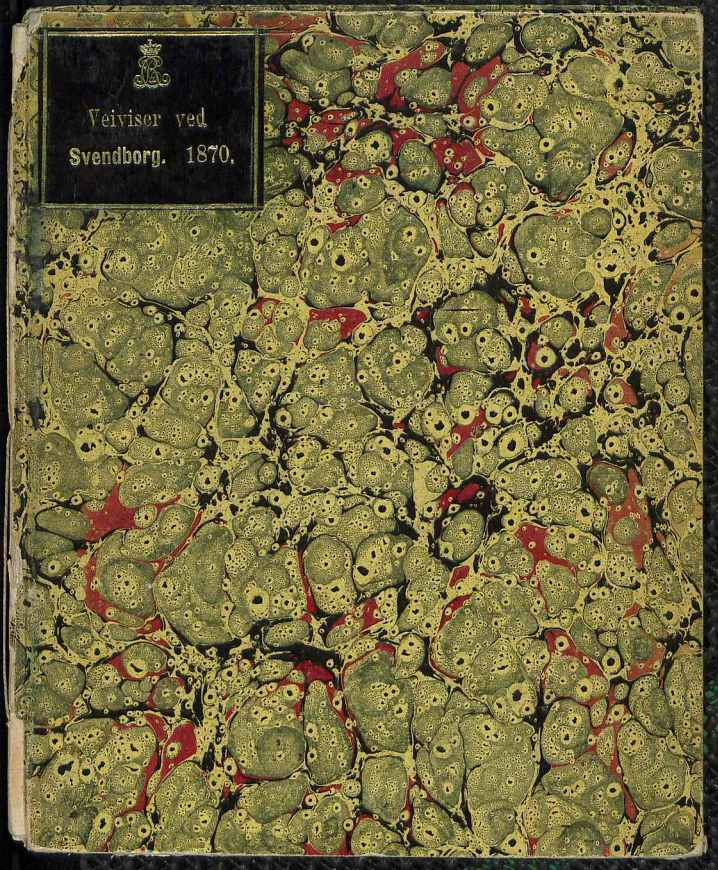
UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

Veiviser ved
Svendborg. 1870.

33.-236.-8°

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 33 8°

113308025973

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130023474884

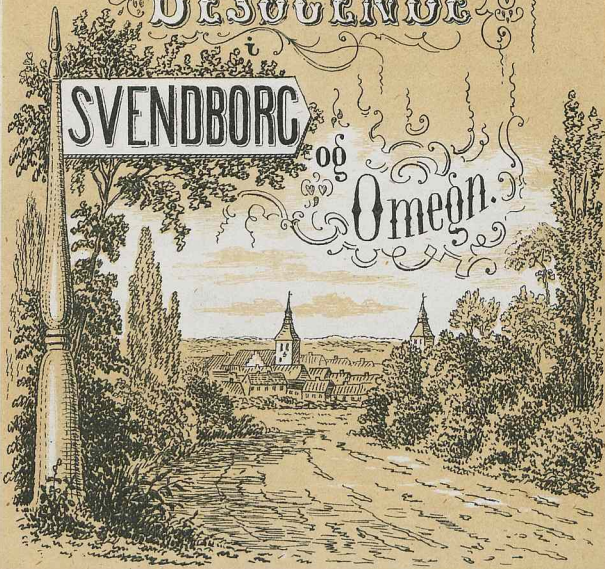
VEIVISER
for

BESØGENDE

SVENDBORC

og

Omeegn.

*J. J. Grönvalds
Lithographiske Institut*

Bagergade № 290.

*anbefaler sig med Udførelse af Alt til
Steentrykkeriet henhørende, saavel Kunst-
arbejde som mercantile Sager m. m. m.*

Autographier

*udføres ualmindelig smukt, hurtigt og
til billige Priser.*

*Fabrik af malede Rullegardiner,
Persiennner, Salousier m. m.
Alt til ovennævnte Fag henhørende fore,
findes i smukt Udvalg og i solide Varer
til forholdsvis billige Priser.*

Bagergade 290.

J. J. Grönvald.

*J. J. Grönvalds
Photographi Atelier
i Bagergade*

*udføres Portraitter i Visitkort Cabinets-
og større Format, Stereoscophilleder o.s.v.*

*Prøvelilleder ere i Regelen udhængte udenfor Kjøbmand
Wendelboes Boutik i Møllergade og ved Atelieret selv.*

Svendborgs Omegn indtager en
høi Rang blandt de smukke Steder i
Danmark. Byens særegne Beliggenhed i
en Dal, dens høie Omgivelser, det smuk-
ke Sund med de mange Øer, de talrige
Skove, som i større eller mindre Af-
stand omgive Byen — Alt dette bidra-
ger til at gjøre dens Omegn til en
Samling af smukke Panoramaer, der
henrive ved deres Ynde og overraske
ved deres rige Mangfoldighed.

Skjøndt man i Svendborgs Omegn,
saaledes allevegne træffer smukke
Udsigter, skulle vi dog til Væiledning
for den Fremmede, der maaskee
kun kan offe Byen nogle Dage, i
det Følgende søge at give en ordnet
Oversigt over de smukkeste og mær-
keligste Puncter.

Naar man gaaer ud ad Byens Møl-
lergade, fører Veien tilhøire langs med
Stranden hen til Christiansminde,
Svendborgernes sædvanlige Sommerfor-
lystelsessted. En ganske smal Skov,
strækning ligger paa Skraaninger
af en Bakke ned mod Stranden,
og fra denne saavel som fra dens
Fortsættelse, Hestehaven, har
man en Mængde yndige Udsigter
over Sundet, Thorseng og Byen. Vi
skulle blandt de mærkeligste Puncter
i denne Flenseende nævne Trindse-
broen, Søro med Fahnøes Bevarnings-
sted og Salonen Sommerlyst. Bagved
Christiansminde, høiere oppe, ligger
Bevarningsstedet Bellevue, hvorfra
man har en af de smukkeste Udsigter
over Byen og Sundet. Vænder man
fremad gjennem Hestehaven, fører
Veien, bestandig langs Stranden, til
den en halv Miil fra Svendborg yn-
digt beliggende Fluegaard Bjørne.

mose. Fra Bjørnemose kommer man, idet man hele Tiden følger Stranden til Skovmøllen, en Våndmølle, der ligger dybt nede i en Dal, og hvis høie Omgivelser ligeledes frembyde glimrende Udsigter. Fra Skovmøllen kan man fortsætte Veien langs Stranden til Skaarupøre med de i Nærheden af samme liggende Herregaard, de Mægaard og Juliegaard, men Veien til Venstre forbi Skovmøllen fører til den af sit Seminarium bekjendte Landsby Skaarup. Ogsaa her er, foruden Seminariehaven, Endeel at see, og de begge 1/4 Miil fra Skaarup beliggende Herregaarde Veistrupgaard og Klingstrup ligge særdeles smukt.

Gaaer man ud ad Gjerritsgade, i den modsatte Ende af Byen, kan man ligeledes vandre langs med Stranden til den i 1/8 Miils Afstand beliggende St. Jørgensgaards Kirke med Strandku.

sene. Yndige Udsigter møde ogsaa her alle,
vegne Stet; navnlig er der særdeles smukt
paa en lille bag St. Jørgensgaards Kirke be-
liggende Hoi. Vandrer man videre, kom-
mer man forbi Christinedal og Tan-
kefuld, to smukke Skove, til Herregaar-
den Lehnsskov, hvis maleriske Strand
man ikke bør undlade at besøge. Foran
Tankefuld ligger i Sundet den lille Ø, Yhol-
men, der er bekjendt af det der for faa
Aar siden gjorte Fund af gamle Mønter og
derved, at den er Maalet for mange Seile-
toure om Sommeren. Fra Landsbyen
Egense, som ligger tæt ved Lehnsskov, kan
man gaa tilbage til Svendborg forbi Hoved-
gaarden Hvidkilde, der ligger 12 Mil
fra Svendborg og som med sine Havean-
læg, Springvande o. s. v., frembyder en Mæng-
de Seevardigt, ligesom den ogsaa seet over
den fraan samme liggende Hvidkilde Sø,
tager sig mageløst smukt ud. Ogsaa den
under Baroniet hørende Herregaard Niell,
strup med sine nyopførte smukke Byg.

ninger, der ligger tæt bag Haven ved en smuk Sø, omkranset af Skove og Bakker, lønner det sig at besøge. En smuk Vei fører gennem Skove forbi Herregaarden Lehnshøj og Landsbyen Sørup (om Sørup Sø) tilbage til Svendborg. Imellem de to nævnte Vei, e, af hvilke vi benyttede den ene til Touren ud og den anden til Touren hjem, ligger den lille, men særdeles smukke Skov Høj Boie, Bruuns Gartneri og Fruerskov, alle tæt ved Svendborg. Naar man fra Bruuns Gartneri gaar ligefrem mod Skovsbo, finder man efter at være passeret nogle Smaaskove et Par Bakker (den ene beplantet med Naaleskov), hvorfra man ogsaa har en deilig Udsigt, dels over Sundet, dels til Hvidkilde.

Endnu have vi et Punct, som vistnok frembyder den meest storartede Udsigt af alle; det er Ovineshøj. Bagved (nordfor) Byen ligger denne nægtige Bakke, og skjönt Touren derop ud nærmeste Vei, forbi den smukt beliggende Grublemølle, nok kan være

besvarlig, vil Udsigten dog snart lade En glemme Uleiligheden.

Endelig kommer man ad Møllergade, naar man følger den ligefrem førende Fredvei, til Rottfelden, eller, som den nu hedder, Caroline Amalielund. Ikke alene ved sin Skjønhed, men ogsaa ved sine historiske Mindemærker er denne Skov markværdig. Paa en Bakke i Udkanten af Skoven, hvorfra man har en vid Udsigt over Byen og Sundet, finder man nemlig en med Græs næsten overgroet Muurstump, der tilligemed Mure, som skulde findes i Bakkens Grund, er den eneste Levning af det i gamle Dage stotte Ørkilds Slot.

For at komme til Thorseng, gaaer man gjennem Skattergade til Thorsengbroen, hvor man bliver sat over til Vindeby. Herfra gaaer Veien ligefrem til den for sin Høide og sine størstedes Udsigter berømte Bregninge Kirke. For en Ubetydelighed, som man giver Foreviseren, kan man fra Taarnet overskue et Rum af mindst 100 $\square$ Mile: Mod

Vest naaer Blikket over Alø til Als, mod Nord
overseer man hele Sydøen, mod Ost opdager
man Sjælland og Lolland i det Fjerne. Thors-
eng selv, Langeland og de omliggende Jer lig-
ge udbredte under En som et Landkort, og
henrivende Prospecter møde Øiet alle vegne.
Fra Bregninge gaar Touren ned til Tro-
ense og det 18. Mil derfra beliggende Val-
demars Slot. Dette Sidste, som er bygget
af Christian den 4de har endeel Seeværdighe-
der. Troense ligger særdeles smukt ved en lil-
le Bugt, og Udsigten fra en Bakke tæt foran
Byen er yndig. Naar man fra Troense føl-
ger Veien langs Stranden tilbage til Vin-
deby, har man overseet det Vigtigste og
Smukkeste paa Thorseng. Dog er den paa
Nordvestsiden af Øen med Hørse Slots Rui-
ner beliggende. Hørse Skov særdeles smuk
og vel værd at besøge.

Thorø ligger yderst i Rækken af
de Jer, som omkrandse Svendborg. Man
kommer dertil ved at seile ned igjennem
Sundet eller gaar til Bjørnemose og derfra

lade sig sætte over. Af Mærkværdigheder har Thorø ingen, men den lille frugtbare, veldyrkede Ø frembyder endeel smukke Prospector og er nok værdt at ofre nogle Timer paa.

Byen selv frembyder intet videre Seerier, digt, det skulde da være Skibsbroen og den vakkere Kirkegaard, hvorfra man ogsaa har en smuk Udsigt, og hvor et smukt Mindesmærke er opreist for de i Krigsaarene Faldne. For den, der har længere Tid til sin Raadighed, vil det neppe være overflødig at bemærke, at en Udflugt til det, $2\frac{1}{2}$ Mil fra Svendborg liggende, Grevesade Glorup med dets storartede Parkanlæg forbi Broholm og den smukke gamle Borg Hesselager, gaard vil være af megen Interesse, ligesom en Tour til Arø og især til Rudkjøbing vil være meget lønnende og let at iværksætte med Dampskibet Rolf. Fra Rudkjøbing bør Touren fortsættes til det $1\frac{1}{2}$ Mil derfra beliggende Tranekjær Slot, hvorfra man har en vid Udsigt over en deilig Omegn.

Som man af Foranstaaende vil see, og
som vi alt i Begyndelsen bemærkede, er na-
sten ethvert Punkt i Omegnen af Svendborg
smukt, næsten alle vegne har man en yndig
Udsigt for sig. Det er som om al Danmarks
blide rolige Ynde var samlet paa denne
Plet. Levende er dette følt i nedenstaaen-
de lille Digt, som er helliget Udsigten fra
Christiansminde og hvormed vi slutte den,
ne Veiledning:

Du flygtige Længsel, der, født i mit Bryst,
Vældt vanker fra Syd og til Nord,
Mens aldrig Du dog i Din Higen og Lyst
Finder Fred, finder Hvile paa Fjord!
O, kom her og hvil Dig og tie for en Stund
Med fremmede Verdeners Glands:
Her ligger den lyse, den venlige Lund
Trindt favnet af Bølgenes Krands!

See Solen forgylder det blinkende Vand,
Og Himlen afspeiles deri,
Og Bølge ruller paa Bølge mod Strand,

Saa rolig, saa let og saa fri.

Hist ude paa Sundets gyrgende Speil,
Snart havet, snart synkende ned,
Der spænder en Snekke de hvide Seil
Og flyver fra Hjemmet afsted.

Der stiger en Luftning fra Bølgernes Væld,
Som ei gaar til Lungerne blot;

Den trænger sig ind i den sygnende Luel
Og styrker og frisker saa godt.

Ja, hvor er der Noget saa herligt og smukt
At see som det rullende Hav,
Og Snekken, der gaar i sin dristige Flugt,
Hlover den gyngende Grav!

Men her da, hvor Skoven med Bakke og Dal.

Sig sanker i Bølgerne ned,

Her hvælvede Flaabet sin deilige Sal,

Og her drømmer Tanken i Fred.

Den eensomme, dømrønde rolige Skov,

Hvor Solstraalen leger og leer,

Hvor Fuglen synger sin glædeste Lov,—

Begjærer Tanken vel meer!

Saa tie da, Du flygtige Fugl i mit Bryst,
Med fremmede Verdeners Glands,
Og syng om den blomstrende, skovklædte Kyst
Frindt færvet af Bølgernes Krands!
Vend herhen Din Vandring Du fremmede Mand,
See Dig om fra den drømmende Lund!
Du fatter først rigtig vort Fædreland
Naar Du seer det ved Svendborg Lund!

(H. Fjergensen.)

Billeder af
Svendborg og Omegn
forefindes i meget stort Udvalg
i S. J. Grönvalds
Photographiske Atelier
i Bagergade.

- a. Stort Format (11.8 T.) . . . pr. Styk . . . 3 ff.
 18 Styk samlede i Hefter med Text 6 Rd. . .
 12 " " " " do " " 4 " 3 ff.
- b. Cabinetsformat . . . pr. Styk " - 2 ff.
 6 Styk i elegant Album . . . 2 " -
- c. Mindre Format (5 T.) . . . pr. Styk . . . 1 ff 7/8
 18 Styk samlede i Hefter med Text 3 Rd. . .
- d. Visitkort Dussin 9 ff. . . pr. Styk . . . 1 ff
- e. Stereoscophilleder . . . pr. Styk . . . 2 ff.
 30 Styk i elegant Omslag . . . 5 Rd.
 12 " " " " do " " 2 " 3 ff
- Stereoscooper fra 6 ff til højere Priser.

Fortegnelser over Billederne kunne erholdes.
i Atelieret

Bopælsforandringer m. m.
vedrørende de i Bogen indførte Adresser
kunne ved Anmeldelse til Udgiveren
leilighedsviis berigtiges, ligesom ogsaa
nye Adresser
modtages til fremtidig Optagelse heri.

L. J. Grönvalds
Lithograph. Institut
Bævergade i
Svendborg.

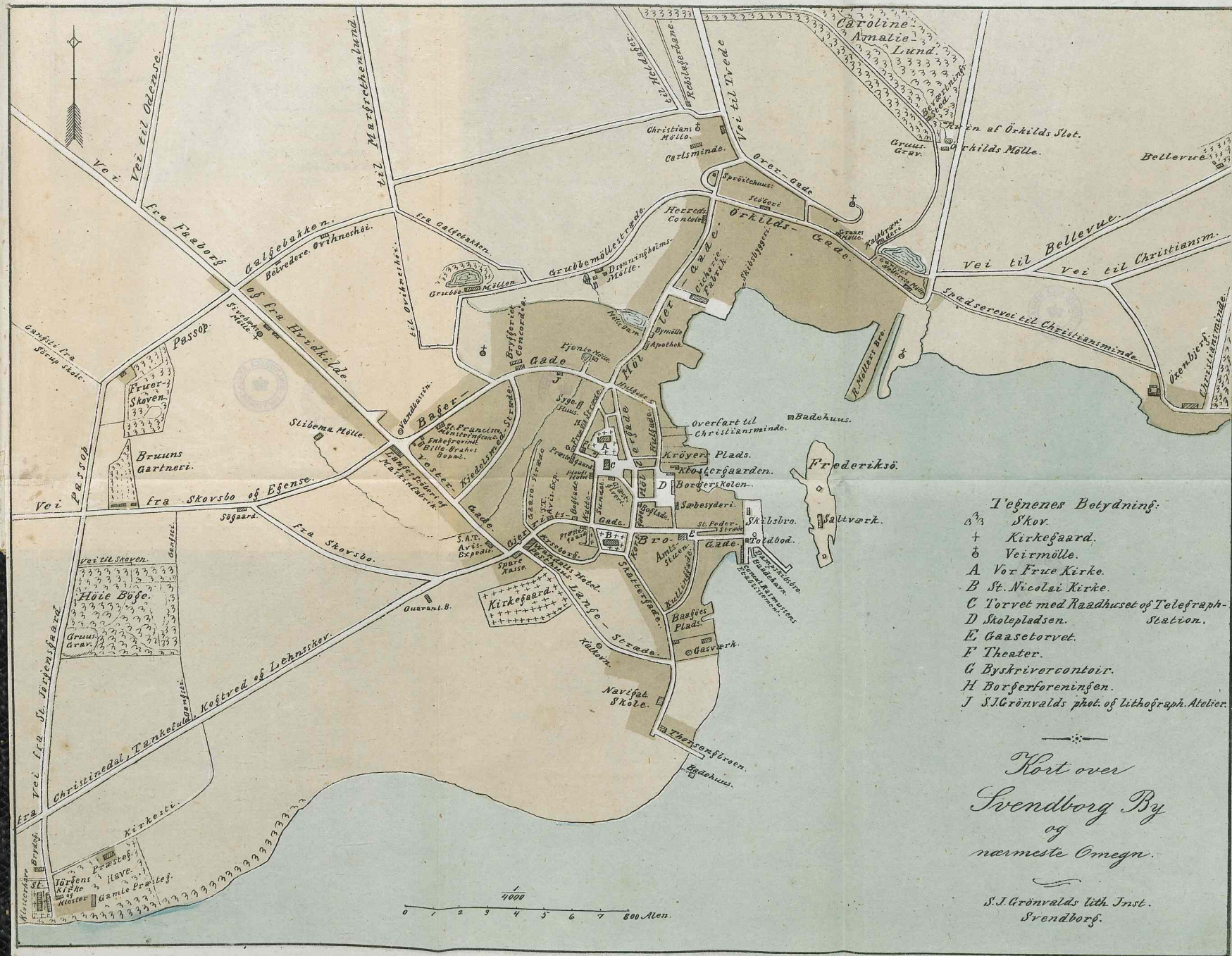
Billeder af

Post-Liste.

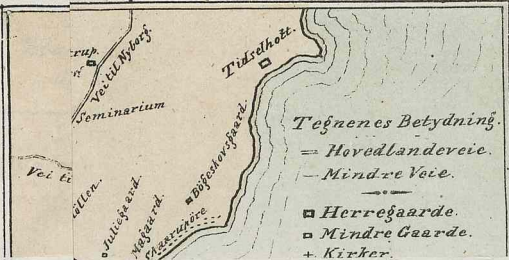
Posternes Afgang.		Posternes Ankomst.	
Til Nyborg dagl. Kl. 11 1/2 Efterm.		Fra Nyborg daglig Kl. 5 Form.	
" Faaborg. " " " 6 Form.		" Langeland " " " 1-10 Kl. Eftm.	
" Odense. " " " 6 1/2 "		" Aro " " " 1-10 " " "	
" Langeland " " " 7 " "		" Odense " " " 5 1/2 " " "	
" Aro " " " 7 " "		" Faaborg " " " 10 " " "	

Indlevering af Pakker fra Kl. 8 Formidd. til
 Kl. 8 Eftermidd., Breve til Kl. 10 Eftermidd.
 Indskrivning til de forskjellige Poster i Løbet af
 Dagen indtil Kl. 9 1/2 Aften.

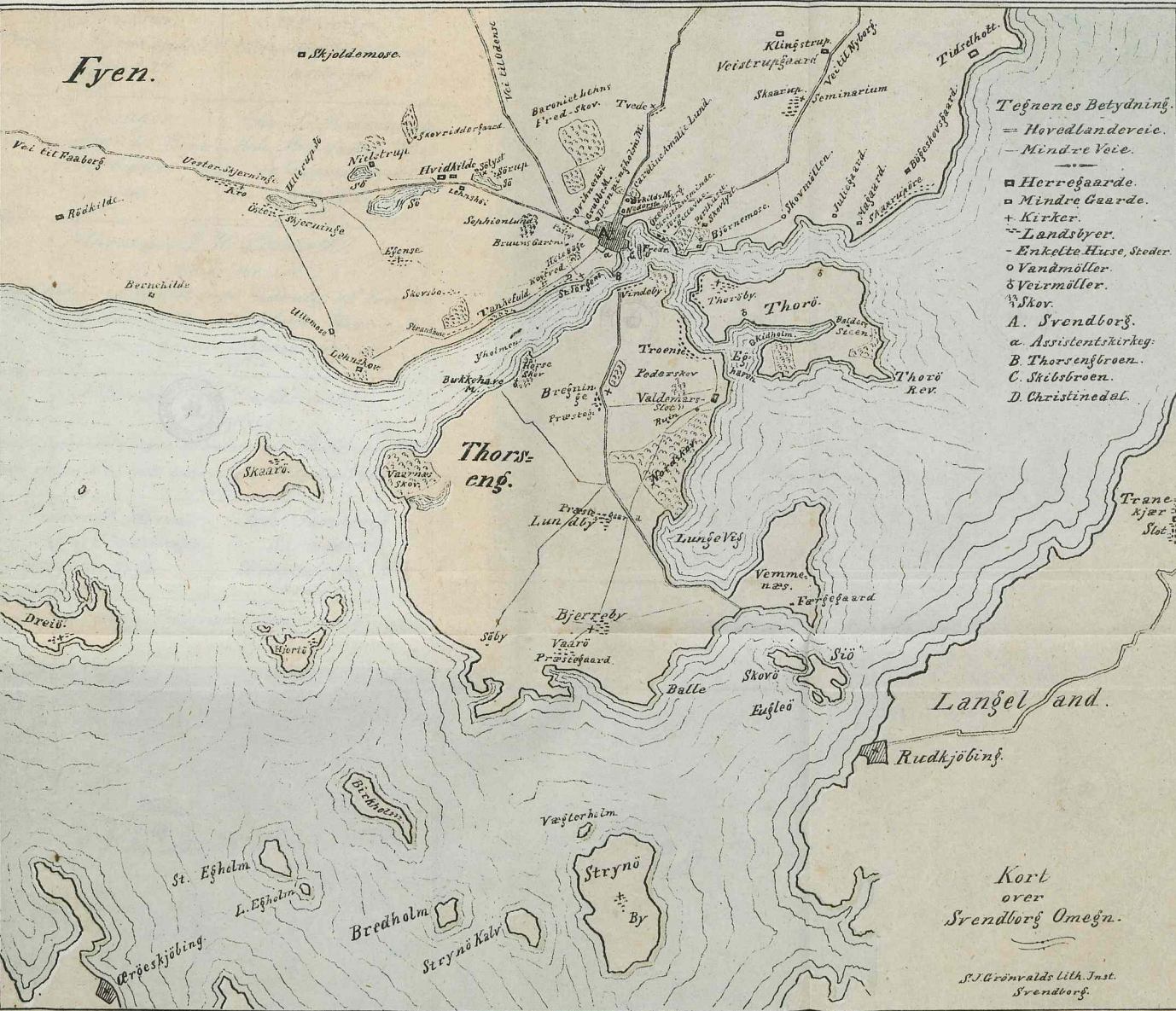

Fyen.

Skjoldmose.

Tegnenes Betydning.

= Hovedlandereie.
- Mindre Væ.

Herregaarde.

Mindre Gaarde.

Kirker.

Landstyer.

Enkeltte Huse, Steder.

Vandmøller.

Vejrmøller.

Skov.

A. Svendborg.

a. Assistentkirkeg.

B. Thorsengtroen.

C. Skibstroen.

D. Christinedal.

Thors-
eng.

Thorø.

Thorø
Rev.

Trane-
kjer
Slot.

Langel and.

Rudkjøbing.

Kort
over
Svendborg Omegn.

J. J. Grønvalds Lith. Inst.
Svendborg.

*P.E. Erichsen,
Tobaks- & Cigarhandel
Gjeritsgade No 27.*

*M.P. Kiesbye.
Farveri og Tøifabrik.
Møllergade.*

*L.I. Baagøe.
Colonialhandel, Lager
af Vine & Cigarer.
Gjeritsgade.*

*Chr. L. Rasmussen.
Mode-Manufacture-Klæde-
og Lærredshandel.
Møllergade.*

Uhrmager J. H. Lieberoth?

Møllergade

*anbefaler sig med et godt Udvalg af Lomme-
Uhre i Guld og Sølv, Taffeluhre, Taarnuhre
og sammses Reparation.*

J. Grönlund, Guldsmed?

Møllergade.

*anbefaler sit Lager af moderne Guld- og Sølv-
arbejder. Et stort Udvalg af Electro-Sølv Plæt.*

*Thorvald Hansen,
Seil-Flag- og Compasmager,
Brogade No 86.*

*Joh. Jensen?
Skræder
Brogade No 53.*

*S.J. Grönvalds Lith. Inst. Photographi-Atelier, Kullegardins-Fabrik
Bagergade 290.*

Hanne Nielsens Conditori

paa Torvet

anbefaler alle nu brugelige Kager, saavel
store som smaa, Iis i mange forskjellige
Sorter, samt Alt til Conditoret henhørende.

Sophus Jørgensen:
Tobaksfabrik

— Möllergade —

Lager af alle Sorter Tobakker
og Cigarer.

Peter Petersen.

Vestergade 547.

Svovlstik-Blanksvarte

og

Blæk-Fabrikation.

Største og billigste Lager af
Galanterivarer, Bogbinderarbejde og Legetøim.m.
hos C. J. Kunert i
— Möllergade, tæt ved Torvet. —

H. Chr. Jacobsens Liighiste-Magazin samt
Fabrik af udhuggede Liightøier, Ornamentem.m.
— Fruestræde 346. —

anbefaler et stort Udvalg af solide Liighister, saavel
for Vøxne som Børn, endvidere Liightøier, Liighiste-
Lirater, Gravkrandse og Blomster. Alt til meget
billige Priser.

G. R. Berg,
Møllergade N° 192.

(Chr. Krøyers Eiendom.)

er stedse forsynet med det største Udvalg i
Herrerequiperings & Klædeforretning,
Magazin for Manschiellinned
& Underequiperings samt
Alt til Sømandsequiperings henhiørende.
Da Etablissementet omfatter en udstrakt Virk-
somhed i færdigsyede Herreklæder i alle Stør-
relser og Finheder, og en Tilskjæner stedse er
tilstede, kunne Bestillinger paa fuldstændige
Klædninger uoprederes i Løbet af 24 Timer.

C. Hansen, Sagførerfuldmægtig,
Agent for Livsforsikringselskabet, "Imperial",
Hovedagent for, det Altonaer
Brandforsikringselskab."
Brogade N° 47.

Jørgen Haussom,
Imed,
Bagergade 291.

Mdm. Suhr's
Modehandel,
Korsgade.

C. V. L. Bruuns
Handelsgartneri ved Høie Bøge.
Udvalg af Frugttræer og Frugtbuske, Bosquetplanter, Roser,
Samlinger af Stauder, Georginer m.m., hvorover
Fortegnelse kan erholdes udliveret.
Frøhandel.

<i>J. Wille,</i> <i>Blik og Messingarbejder,</i> <i>Zink-Bly og Skifertækker.</i> <i>Møllergade No 200.</i>	<i>S. L. Svendsen,</i> <i>Skomager,</i> <i>Blanksværtfabrikant.</i> <i>Møllergade.</i>
--	---

H. Udbye
anbefaler sin nye velassorterede Manufactur-
Handel i Hens Procurator Vilhjølms Gaard
paa Torvet.

<i>J. Neuschwang,</i> <i>Kleinsmedemester</i> <i>Skolepladsen 51.</i>	<i>Bechs Gjæstgiveri</i> <i>Hjørnet af Torvet</i> <i>og Kattesundet.</i>
---	--

P. Brandts
Bog- Papir- og Musikhandel,
Leie-Bibliothek, Bogbinderi
Ageritsgade.

Skomager
Carl Frandsens Boutik,

Møllergade 220, overfor Kjøbmand Joh. Chr. Riisbrich,
anbefaler et velassorteret Lager af færdigsyede
Herre- og Dame- samt Børnefodtøi i smukke og
solide Værer. Tillige anbefales Feltsko samt
Gummi- Galoscher.

Danske Lymaskiner,

af Bergman & Hyttmeiers Fabrik, Kjøbenhavn,
staae bestandig til behageligt Eftersyn hos Under-
tegnede, som modtager Ordre og udfører samme
i Løbet af nogle Dage. Maskinerne ere blev-
ne prisbelønnede paa flere Udstillinger og leve-
res her til Fabrikkens Priser: 42 Rdl. for Maski-
ner til Linned- og Dameskrædersyning, 80 à
120 Rdl. til Skræder og Skomagerbrug. For Ma-
skinerne garanteres i 2 Aar, og kunne disse,
om ønskes, erholdes paa Afbetaling.

Arbødigst
Carl Frandsen.

L. H. Randrup,
Handskemager & Bandagist,
Møllergade N° 224 b, skraaes for Apoteket.

*Forlagt, udgivet og udført
af
S.J. Grönvalds lith. Institut i
Svendborg.*

